

توسعه پایدار

مبانی بر اخلاق زیست محیطی

تألیف: ناصح باباخانی

دانشجوی دکتری مهندسی محیط زیست

سرشناسه: باباخانی، ناصح - توسعه پایدار

مبثنی بر اخلاق زیست محیطی

نشر تریفه. روانسر ۱۳۹۹

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۱۱۷-۱۳-۱

فیفا

موضوع: مسئولیت های زیست محیطی

موضوع: اخلاق زیست شناسی، جنبه های

دینی و اخلاقی حفظ محیط زیست

رده بندی کنگره: ۱۹۵-۷ GE

رده بندی دیویی: ۳۶۳/۷

کتابخانه ملی: ۶۱۲۲۹۷۴

توسعه پایدار

نویسنده:	ناصر باباخانی
ناشر:	تریفه
طرح جلد:	جلیل حمی
صفحه آرای:	واحد کامرین پرتو
تیراژ:	۱۰۰۰
نوبت چاپ:	اول/ بهار ۱۳۹۹
قیمت:	۱۸۰۰۰ تومان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۸۱۱۷-۱۳-۱

نشر تریفه، کرمانشاه، روانسر، خیابان سعدی

Gmail: terefebook@gmail.com

تریفه
نشر تریفه

فهرست مطالب:

۹	مقدمه
۱۳	جهان بینی دینی و معنوی در رابطه با محیط زیست:
۲۰	اخلاق زیست محیطی:
۳۰	اخلاق زیست محیطی و توسعه پایدار:
۳۸	توسعه پایدار از منظر دیدگاه جهان بینی اسلامی:
۴۱	استراتژی‌ها و راهبردهای جهت حفاظت از محیط زیست:
۴۳	جایگاه فرهنگ و آداب و رسوم در حفاظت از محیط زیست:
۵۰	دیدگاه‌های جهانی در رابطه با محیط زیست:
۶۰	تأثیر محیط زیست سالم و امن بر انسان:
۶۶	سیری در قوانین زیست محیطی:
۶۹	حقوق محیط زیست:
۷۶	قوانین زیست محیطی برگرفته از جهان بینی اسلامی:
۸۱	حفاظت از محیط زیست امر به معروف و نهی از منکر:
۸۴	بهره برداری اصولی از منابع طبیعی از منظر اسلام:
۸۶	ضرورت اخلاقی پایداری به پیمان‌ها و معاهدات بین‌المللی در حوزه محیط زیست:

مقدمه

طبیعت یک «ب» است و این کتاب تکوینی همانند کتاب تدوینی همه آیات و نشانه‌های آن «آ» صفات پروردگار است؛ انسان را به تفکر در شکوه و عظمت الهی وامی‌دارد. «ب» و دیدگاه قرآن کریم در رابطه با محیط زیست، بر مبنای جهان بینی توحیدی است. سب این دیدگاه، طبیعت یک پیکره زنده و دارای احساس و شعور و «آ» حمند است که بیهودگی و عبث بودن برای آن معنا ندارد.

نشانه‌های خداشناسی در خلقت آسمان‌ها و زمین پدیدار می‌شود؛ و انسان مؤمن با سیر در آفاق و انفس و تفکر و تدبر در این آیات «آ» می‌تواند به رموز و اسرار خداوندی پی ببرد. خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

﴿سُرِّيهِمْ آيَاتُنَا فِي الْأَفَاقِ وَ فِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ﴾

«ما آیات (قدرت و حکمت) خود را در آفاق جهان و نفوس بندگان کاملاً هویدا و روشن می‌گردانیم، تا ظاهر و آشکار شود که خدا (و آیات حکمت و قیامت و رسالتش همه) بر حق است» (فصلت/۵۳)

مقدمه

طبیعت یک کتاب تکوینی است و این کتاب نکوینی همانند کتاب تدوینی همه آیات و نشانه‌های آن که آئینه صفات پرور-دار است انسان را به تفکر در شکوه و عظمت الهی وامی‌دارد. نگرش و دیدگاه قرآن هر چه در رابطه با محیط زیست، بر مبنای جهان بینی توحیدی است. حسب این نگاه طبیعت یک پیکره زنده و دارای احساس و شعور و هدفمند است که یهودی و بشت بودن برای آن معنا ندارد.

خداوند متعال نشانه‌های خداشناسی را در محیط زیست بیان می‌دارد. یعنی به محیط زیست (آفاق) بنگرید و تدبیر کنید و از این طریق به وجود و قدرت خداوند پی ببرید. بنابراین محیط زیستی که ملجأ شناخت باری تعالی است، تخریب و تعدی به آن مجاز شمرده نمی‌شود.

بارزترین جلوه و نماد توحید و خداشناسی را در فصل بهار می‌توان مشاهده کرد. طبیعت در این فصل که به سان یک کتاب تکوینی در جلوه بسیار زیبای خودنمایی می‌کند، و نظاره هارمونی و تناسب شگرف گل‌ها، آواز خوش الحار پرندگان، رای افراد اهل یقین و باور، رهیافتی است تا از طریق این سطوح ظاهری به عمق حقایق خداوندی دست یابند.

البته این اقیانوس شرف و دریای بی کران معرفت و خداشناسی عاشقان و دلدادگانی را در هر بره ای از زمان مجذوب خود نموده است به طوری که شاعر به زیبایی در ضمن قصیده زیر، برده است:

بهار آمد در آن دیدم نشان‌ها به توحیدم

یکی آیه دگر سوره در این گلزار برچیدم

نوای قاری بلبل به محراب رکوع گل

قرائت بهر توهفت است و من بسیار بشنیدم

بگفتا گر نظر داری به سوی این شگفتی‌ها

به ایمانت بیفزایی زایمایش درخشیدم

از آن پس با دل و دیده خدایم را بجوئیدم

به آفاکش نظر کردم به انفس بازگردیدم